

## U S T A W A

z dnia 19 kwietnia 1950 r.

**o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy.**

W Polsce Ludowej klasa robotnicza, świadoma swych praw i obowiązków gospodarza kraju, nadaje dyscyplinie pracy nową socjalistyczną treść.

Przytłaczająca większość robotników i pracowników umysłowych, pracując sumiennie i z zapałem, daje wyraz swojemu socjalistycznemu stosunkowi do pracy i przyczynia się do wzmocnienia sił ludowej Ojczyzny.

Są jednak jednostki, które — naruszając dyscyplinę pracy — postępowaniem swym obniżają skuteczność ofiarnej pracy swych współtowarzyszy i wpływają hamująco na dalszy ciągły wzrost dobrobytu i kultury mas pracujących. Do szczególnie szkodliwych naruszeń dyscypliny pracy należy opuszczanie dni pracy bez usprawiedliwionej przyczyny.

Mając na względzie, że przestrzeganie socjalistycznej dyscypliny pracy jest nieodzownym warunkiem realizacji planu 6-letniego, zgodnie z interesami i postulatami klasy robotniczej stanowi się, co następuje:

**Art. 1.** Każdy pracownik fizyczny lub umysłowy bez względu na zajmowane stanowisko i rodzaj wykonywanej pracy, zatrudniony w uspołecznionym zakładzie pracy, instytucji lub urzędzie powinien być pociągnięty do odpowiedzialności według przepisów niniejszej ustawy za naruszenie dyscypliny pracy przez nieusprawiedliwione opuszczenie dni pracy.

**Art. 2.** Pracownicy, wyróżniający się nienaganną dyscypliną pracy w ciągu trzech lat kolejnych, powinni być przedstawiani przez kierownictwo zakładu pracy, instytucji lub urzędu do odznaczeń państwowych i nagród, ustalanych corocznie przez Radę Ministrów za wzorową dyscyplinę pracy.

**Art. 3.** Rada Ministrów określi przypadki, w których winno nastąpić usprawiedliwienie opuszczonego dnia pracy, oraz warunki i tryb usprawiedliwiania nieobecności.

**Art. 4. 1.** Przez opuszczenie dnia pracy rozumie się opuszczenie bez usprawiedliwionej przyczyny dnia pracy, w którym pracownik obowiązany był stawić się do pracy w zakładzie pracy, instytucji lub urzędzie.

2. Opuszczenie części dnia pracy, przekraczające granicę, którą określi Rada Ministrów, jest równoznaczne z opuszczeniem dnia pracy w całości.

**Art. 5. 1.** Karami porządkowymi za naruszenie dyscypliny pracy są:

- 1) nagana z ostrzeżeniem,
- 2) potrącenie z należnego wynagrodzenia — za każdy dzień opuszczony bez usprawiedliwienia — przeciętnego zarobku za jeden lub dwa dni pracy.

3) przeniesienie na pracę niżej zaszeregowaną na okres nie dłuższy niż miesiąc.

2. O wymierzeniu kary porządkowej sporządza się adnotację w aktach osobowych pracownika.

**Art. 6. 1.** Kary porządkowe stosuje się według następującego wymiaru:

- 1) za nieusprawiedliwione opuszczenie w roku kalendarzowym jednego dnia pracy pracownik podlega karze nagany z ostrzeżeniem albo karze potrącenia z należnego mu wynagrodzenia przeciętnego zarobku za jeden dzień pracy,
- 2) za nieusprawiedliwione opuszczenie w roku kalendarzowym drugiego dnia pracy lub dwóch dni kolejno pracownik podlega karze potrącenia z należnego mu wynagrodzenia przeciętnego zarobku za jeden dzień pracy za każdy dzień opuszczony,
- 3) za nieusprawiedliwione opuszczenie w roku kalendarzowym trzeciego dnia pracy lub trzech dni kolejno pracownik podlega karze potrącenia z należnego mu wynagrodzenia przeciętnego zarobku za dwa dni pracy za każdy dzień opuszczony lub karze przeniesienia na pracę niżej zaszeregowaną.

2. Przeciętny dzienny zarobek oblicza się według zasad, określonych dla ustalenia należności za dni urlopu.

3. Pracownik, pobierający wynagrodzenie stałe (ryczałtowe, miesięczne itp.), traci ponadto w każdym przypadku opuszczenia pracy bez usprawiedliwienia tę część wynagrodzenia, która przypada za dni opuszczone.

**Art. 7.** W przypadkach złośliwego i uporczywego naruszenia dyscypliny pracy, a mianowicie:

- 1) opuszczenia mimo wymierzonych kar porządkowych bez usprawiedliwienia w ciągu roku czterech lub więcej dni pracy, albo
- 2) opuszczenia jednorazowo bez usprawiedliwienia czterech lub więcej dni pracy,

stosowane będą kary sądowe.

**Art. 8. 1.** Karę sądową stanowi obowiązek pozostawania przez okres nie dłuższy niż trzy miesiące przy pracy dotychczas wykonywanej, z jednoczesnym potrąceniem od 10 do 25% wynagrodzenia za pracę.

2. Do orzekania powołane są sądy grodzkie.

**Art. 9.** W okresie odbywania kary porządkowej wykonywania pracy niżej zaszeregowanej (art. 5 pkt 3) lub kary sądowej wykonywania tej samej pracy z potrąceniem części wynagrodzenia (art. 8) zawieszają się prawo pracownika do rozwiązania umowy o pracę lub służbowego stosunku publiczno-prawnego.

**Art. 10. 1.** Uznawanie nieobecności za usprawiedliwioną lub nieusprawiedliwioną, stosowanie kar porządkowych oraz składanie wniosków o rozpatrzenie sprawy przez sąd grodzki należy do kierownika zakładu pracy, instytucji lub urzędu; kierownik podejmuje decyzję po wysłuchaniu wyjaśnień pracownika oraz po zasięgnięciu opinii rady zakładowej (delegata) lub przedstawiciela zarządu zakładowej organizacji związkowej.

2. Decyzję, określoną w ust. 1, należy wydać na piśmie najpóźniej w ciągu tygodnia od pierwszego dnia nieobecności pracownika; odpis decyzji o zastosowaniu kary porządkowej lub o skierowaniu sprawy do sądu podaje się do wiadomości pracowników w sposób, przyjęty w danym zakładzie pracy.

**Art. 11. 1.** Adnotacje o karach porządkowych (art. 5) ulegają wykreśleniu we wszystkich aktach pracownika po roku jego nienagannej pracy, bez wyczekiwania jego żądania.

2. Skazanie na karę sądową (art. 8) ulega na żądanie pracownika po roku jego nienagannej pracy zatarcie w rejestrze skazanych.

3. Fakt wykonywania nienagannej pracy stwierdza kierownik zakładu pracy, instytucji lub urzędu w porozumieniu z radą zakładową (delegatem) lub z przedstawicielem zarządu zakładowej organizacji związkowej.

**Art. 12. 1.** Kierownik zakładu pracy, który umyślnie niezgodnie z okolicznościami:

- 1) uznaje nieobecność pracownika za usprawiedliwioną albo
- 2) wbrew ciężącemu na nim obowiązкови nie zastosuje kary porządkowej lub nie wystąpi do sądu z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy —

podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 150.000 zł albo obu tym karom łącznie.

2. Tej samej karze podlega, kto umyślnie poświadczają nieprawdę co do okoliczności usprawiedliwiających opuszczenie pracy.

**Art. 13.** Kto w inny sposób wykrocza przeciw przepisom niniejszej ustawy, a w szczególności kto uchyla się od odbycia kary sądowej, orzeczonej w trybie art. 8, podlega karze aresztu do sześciu miesięcy.

**Art. 14.** Wpływy z pieniężnych kar porządkowych przeznacza się na cele, określone obowiązującymi przepisami.

**Art. 15.** W sprawach, rozpatrywanych w trybie postępowania sądowego:

- 1) wniosek kierownika zakładu pracy, instytucji lub urzędu zastępuje akt oskarżenia,
- 2) sprawa powinna być rozpatrzona przez sąd grodzki najpóźniej w ciągu tygodnia od dnia otrzymania wniosku,
- 3) wyrok z uzasadnieniem powinien być niezwłocznie sporządzony na piśmie,
- 4) termin do wniesienia wyводу rewizji wynosi trzy dni i liczy się od dnia sporządzenia wyroku z uzasadnieniem na piśmie,
- 5) sąd rewizyjny powinien rozpatrzyć sprawę najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku sądu grodzkiego.

**Art. 16.** Nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy przez zakłady pracy, instytucje i urzędy porucza się prokuratorom.

**Art. 17.** Tryb postępowania w sprawach, objętych niniejszą ustawą, w stosunku do pracowników cywil-

nych w administracji wojskowej oraz w służbie bezpieczeństwa publicznego określi Minister Obrony Narodowej, względnie Minister Bezpieczeństwa Publicznego w drodze zarządzenia.

**Art. 18.** W art. 43 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324) skreśla się pkt 2, a pkt 3, 4 i 5 otrzymują kolejną numerację 2, 3 i 4.

**Art. 19.** Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim ministrom.

**Art. 20.** Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący  
Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego:  
*H. Minc*

Wiceprezes Rady Ministrów: *A. Korzycki*

Minister: *W. Rzymowski*

Minister: *W. Baranowski*

Minister Obrony Narodowej: *K. Rokossowski*  
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *S. Wierbłowski*

Minister Administracji Publicznej: *Wł. Wołski*

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*

Minister Finansów: *K. Dąbrowski*

Minister Sprawiedliwości: w z. *T. Rek*

Minister Oświaty: *St. Skrzyszewski*

Minister Górnictwa: *R. Nieszporek*

Kierownik Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego:

*K. Zemałta*

Minister Przemysłu Lekkiego: *E. Stawiński*

Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego:

*B. Rumiński*

Minister Handlu Wewnętrznego: *T. Dietrich*

Minister Handlu Zagranicznego: *T. Gede*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Dąb - Kocioł*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

Minister Kultury i Sztuki: *S. Dybowski*

Minister Żeglugi: w z. *L. Bielski*

Minister Leśnictwa: *B. Podedworny*

Minister Komunikacji: *J. Rabanowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *W. Szymanowski*

Minister Zdrowia: *T. Michejda*

Kierownik Ministerstwa Budownictwa: *R. Piotrowski*